

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2026-03- Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Ministerija) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 1173 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymą suteikimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – patikslinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 1173 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymą suteikimo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas) nustatytus įgaliojimus, kad jie atitiktų galiojančias ir nuo 2027 m. įsigaliosiančias Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo nuostatas, nustatant ne tik gyvūnų savininkų nuostolių kompensavimo tvarką, bet ir atsisakant perteklinio įgaliojimo dėl ūkinių gyvūnų laikymo vietų ir ūkinių gyvūnų bandų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo, apskaitos ir registravimo tvarkos tvirtinimo.

Atsižvelgdami į Nutarimo projekto tikslą, pateikiame apibendrintą informaciją apie Nutarimo projektu sprendžiamas dvi pagrindines problemas, siūlomas problemų sprendimo priemones, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. 1173 „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymą suteikimo“ (toliau – Nutarimas) 1 dalimi Žemės ūkio ministerija įgaliota suderinus su Finansų ministerija parengti ir patvirtinti Nuostolių, kuriuos patyrė gyvūnų savininkai vykdydami gyvūnų užkrečiamųjų ligų židinių likvidavimo ir šių ligų prevencijos priemones, kompensavimo tvarkos aprašą.

Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 15 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad gyvūnų savininkams patirti nuostoliai (vykdant gyvūnų užkrečiamųjų ligų židinių likvidavimo ir (ar) prevencijos priemones) kompensuojami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos *nustatytais atvejais ir nustatyta tvarka* iš biudžeto lėšų.

Ministerija pritaria Teisingumo ministerijos pastabai, pateiktai Nutarimo projektui (TAIS Nr. 26-1112), kad Nutarimo projekto 1 punktą nėra išsamus, nes jame numatyta, kad ministerija tvirtina tik tvarkos aprašą, tačiau nėra

	<p>numatyta, kad ministerija ir nustato atvejus, kada gyvūnų savininkams patirti nuostoliai kompensuojami. Todėl Nutarimo projekto 1 dalies nuostata ne iki galo įgyvendina Veterinarijos įstatymo 15 straipsnio 8 dalies nuostatą.</p> <p>2. Nutarimo 2 punktu, kuris įgyvendina Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostatą, Žemės ūkio ministerija įgaliota parengti ir patvirtinti:</p> <p><i>Suderinus su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba – Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų apskaitos ir ženklavimo tvarkos aprašą.</i></p> <p>Tačiau 2025 m. rugsėjo 18 d. priėmus Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 3, 6, 16 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymą Nr. XV-430, jo 16 straipsnio 6 dalimi nustatyta, kad „Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ūkinių gyvūnų laikymo vietų ir ūkinių gyvūnų bandų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo, apskaitos ir registravimo <i>tvarką nustato žemės ūkio ministras.</i>“, t. y. nuo 2027 metų Veterinarijos įstatymu tiesiogiai žemės ūkio ministrui pavedama nustatyti minėtą tvarką.</p> <p>Atsižvelgdama į tai, Vyriausybė nebepali papildomai ar pakartotinai nustatinėti įgaliojimo, kuris Veterinarijos įstatymu jau suteiktas žemės ūkio ministrui, todėl, laikantis teisėkūros sistemiskumo principo, Nutarimo 2 punktas tampa perteklinis, nebeatitinka įstatymo delegavimo modelio.</p>
<p>II. Siūlomos priemonės</p>	<p>1. Nutarimo projektu siūlyti keisti Nutarimo 1 punkto nuostatą, joje numatant, kad ministerija suderinusi su Finansų ministerija rengia ir tvirtina <i>Nuostolių, patirtų vykdant gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių likvidavimo ir (ar) prevencijos priemones, kompensavimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašą.</i></p> <p>Ministerija pastebi, kad Nutarimo projektu siūlo koreguoti Nutarimo 1 punkto nuostatą, iš dalies ją suderinant su Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. 3D-2 patvirtinto Nuostolių, patirtų vykdant gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių likvidavimo ir (ar) prevencijos priemones, kompensavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas Nr. 3D-2) pavadinimu, nes būtent šiuo poįstatyminiu teisės aktu įgyvendinama Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 15 straipsnio 8 dalis ir Nutarimo 1 punktas. Priėmus Nutarimo pakeitimus, Aprašo Nr. 3D-2 pavadinimas ir turinio nuostatos bus atitinkamai peržiūrėtos ir prireikus tikslinamos, kad būtų užtikrintas tinkamas Nutarimo 1 punkto įgyvendinimas.</p> <p>Be to, ministerija laikosi nuomonės, kad Įstatymų leidėjas, nustatydamas būtent tokią Veterinarijos įstatymo 15 straipsnio 8 dalies formuluotę, aiškiai pasirinko delegavimo modelį, deleguojantį nuostolių kompensavimo atvejų ir tvarkos nustatymą ministerijos tvirtinamais žemesnio lygmens teisės aktais. Ministerijos nuomone, nuosavybės teisės ribojimas atsiranda tada, kai dėl gyvūnų užkrečiamųjų ligų prevencijos ar židinių likvidavimo priemonių gyvūnai turi būti paskerdžiami, sunaikinami ar nugaišinami, ir šie esminiai ribojimai jau yra tiesiogiai nustatyti įstatyme – Veterinarijos įstatymo 15 straipsnyje. Tačiau kompensavimo mechanizmas, nustatomas poįstatyminiu</p>

teisės aktu, yra socialinė ir ekonominė garantija, suteikiama gyvūnų laikytojams dėl valstybės taikomų privalomų priemonių įvykdymo.

Gyvūnai, kaip greitai gendantis ir biologinės prigimties turtas, savaime reikalauja intensyvios laikytojo priežiūros ir įstatymuose nustatytų privalomųjų gyvūnų sveikatos ir gerovės reikalavimų vykdymo, kad laikytojo gyvūnai būtų sveiki, tinkami naudoti pagal jų paskirtį ir taip pat nekeltų grėsmių dėl gyvūnų užkrečiamųjų ligų kitiems gyvūnų laikytojams ir tam tikram gyvulininkystės šakos sektoriui. Gyvūnų laikymas yra jų laikytojo pasirinkimo teisė, tačiau privalomųjų reikalavimų laikymas yra laikytojo pareiga ir atsakomybė (pvz., pranešti institucijoms apie ligą, vykdyti privalomuosius reikalavimus). Atsiradus gyvūnų užkrečiamųjų ligų grėsmei šalyje ir būtinybei paskersti ar sunaikinti gyvūnus ligos kontrolės tikslais, gyvūnų laikytojas turi pareigą vykdyti kompetentingos institucijos jam duotus privalomuosius nurodymus. Tokia sistema užtikrina balansą tarp laikytojo ir institucijų kompetencijų, nes sprendimo atsakomybė tenka institucijai, o vykdymo pareiga laikytojui ar valstybės institucijai, jei laikytojas nevykdo privalomųjų nurodymų. Todėl gyvūno laikytojo nuosavybės teisės ribojimo aspektas, susijęs su ūkiniais gyvūnais dėl jų nužudymo gyvūnų užkrečiamųjų ligų atvejais, yra reglamentuotas Veterinarijos įstatymo 15 straipsnyje ir sudaro teisinį pagrindą efektyviai saugoti ir viešąjį interesą – gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolę ir prevenciją šalyje, saugant gyvulininkystės sektorių.

Tačiau valstybės nustatomas kompensavimo mechanizmas yra tik Veterinarijos įstatymo delegacijos įgyvendinimas – kaip socialinė ir ekonominė valstybės garantija dėl privalomų priemonių vykdymo, ir savo pobūdžiu yra įgyvendinamasis, techninis reguliavimas, leidžiantis atlyginti gyvūnų savininkams patirtus nuostolius. Nuosavybės teisės ribojimo pagrindai (gyvūnų paskerdimas, sunaikinimas, nugaišinimas dėl ligų kontrolės) jau yra tiesiogiai sureguliuoti įstatyme, o kompensavimo procedūra turi įgyvendinamąjį, techninį pobūdį ir skirta užtikrinti praktinį valstybės sprendimų įvykdymą bei gyvulininkystės sektoriaus stabilumą. Ši sritis reikalauja operatyviai keičiamų taisyklių, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją, gyvūnų užkrečiamųjų ligų etiologiją (priežasčių ir veiksnių, dėl kurių gyvūnams atsiranda ir plinta gyvūnų užkrečiamosios ligos) įvairovę bei nuolatinę pažangą ligų prevencijos ir kontrolės srityse, todėl jos detalizavimas įstatyme apsunkintų reagavimą ir administravimą. Be to, kompensavimas už konkretaus protrūkio metu atliktas privalomas priemonės yra *ad hoc* pobūdžio, iš sąlygų (faktinių aplinkybių ir atitikties) kylančios teisės. Kompensacijos teisė atsiranda tik įvykdžius teisės aktuose nustatytas sąlygas, todėl iki tol egzistuoja tik lūkestis į procedūrą, o ne individuali turtinė teisė. Kadangi kompensavimas yra iš principo vienkartinis, sąlyginis ir priklauso nuo konkrečių protrūkio faktų bei ES ir valstybės pagalbos reikalavimų, jo detalus reglamentavimas poįstatyminiu lygiu yra pagrįstas.

Atsižvelgdama į tai, ministerija įvertinusi Teisingumo ministerijos pastebėjimą, kad galimai dėl nuosavybės teisės ribojimo aspekto,

	<p>kompensavimo atvejai turėtų būti reglamentuojami įstatymo lygmeniu, nemato teisinio pagrindo keisti Veterinarijos įstatymo ir jame įtvirtinti gyvūnų savininkams patiriamų nuostolių kompensavimo atvejų dėl pirmiau nurodytų priežasčių.</p> <p>2. Nutarimo projekte atsisakyti 2 punkto, nes Veterinarijos įstatymu suteikus žemės ūkio ministrui įgaliojimus nustatyti Veterinarijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nurodytų ūkinių gyvūnų laikymo vietų ir ūkinių gyvūnų bandų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo, apskaitos ir registravimo tvarką, Vyriausybė neteko įgaliojimų spręsti dėl šios funkcijos vykdymo įgaliojimų, Nutarimo 2 punktas tampa perteklinis, nebeatitinka įstatymo delegavimo modelio, todėl Nutarimo projekte šio klausimo spręsti nereikia ir turi būti pripažintas netekusiu galios.</p> <p>Laikantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 14 straipsnio 3 dalies nuostatos, kad, kaičiantis daugiau kaip pusei Vyriausybės nutarimo straipsnių, visas teisės aktas dėstomas nauja redakcija, Nutarimo projekte siūloma Nutarimą dėstyti nauja redakcija.</p> <p>Be to, laikantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte nustatyto sistemiškumo principo, nutarimo projekte siūloma nustatyti, kad Nutarimas įsigalioja 2027 m. sausio 1 d., t. y. Nutarimo įsigaliojimas sutaptų su Veterinarijos įstatymo pakeitimo įstatymo nauja redakcija dėstomo Veterinarijos įstatymo 16 straipsnio 6 dalimi ir būtų pakankamai laiko peržiūrėti žemės ūkio ministro tvirtinamus teisės aktus dėl tinkamo Nutarimo 1 punkto nuostatos įgyvendinimo.</p>
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Nutarimo projekto priėmimas turės teigiamų pasekmių, nes bus įgyvendintas teisėkūros sistemiškumo principas. Be to, įgyvendinus Nutarimo projektą bus sudarytos sąlygos sklandžiai įgyvendinti pasikeitusias Veterinarijos įstatymo nuostatas ir užtikrinti aiškią, nuoseklią ūkinių gyvūnų registravimo, ženklinimo bei apskaitos sistemą, bei nuostolių kompensavimo atvejų ir tvarkos įtvirtinimą.

Be to, Ministerija atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos siūlymą papildomai įvertinti Nutarimo projekto pildymo poreikį, suteikiant reikiamus įgaliojimus teisėkūroje, atsižvelgiant į Veterinarijos įstatymo 2 str. 12¹ dalies nuostatas (12¹. Veterinarijos felčeris – fizinis asmuo, įgijęs veterinarijos felčerio arba Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka jam prilygintą profesinę kvalifikaciją.) arba tokio pildymo poreikio nebuvimas pagrįstinas Projekto lydimajame medžiagoje, įvertino, kad *Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba*, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“ 2016 m. birželio 16 d. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. B1-456 yra patvirtinusi *Veterinarijos felčerio profesinės kvalifikacijos pripažinimo siekiant dirbti veterinarijos*

felčeriui ar laikinai ir kartais teikti kai kurias veterinarijos paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašą. Atsižvelgiant į tai, Ministerijos nuomone, nėra pagrindo pildyti Nutarimo projekto dėl Veterinarijos įstatymo 2 str. 12¹ dalies nuostatos papildomo įgyvendinimo.

Nutarimo projektas yra skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (Nr. 26-1112(2)). Projektas buvo teiktas išvadoms gauti Teisingumo, Ekonomikos ir inovacijų bei Finansų ministerijoms ir Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, gautos tik visų ministerijų išvados – Ekonomikos ir inovacijų bei Finansų ministerijos išvados be pastabų, o Teisingumo ministerijos išvada su pastabomis. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabas ir atnaujintas Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su šia ministerija.

Nutarimo projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas pagal Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, neatliekamas, nes Nutarimo projektu nėra siūloma nustatyti naujo reguliavimo.

Ūkio subjektams sukeliamų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos direktyvų ar kitų Europos Sąjungos teisės aktų, nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projekte nėra naujai apibrėžiamų sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos būtina įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius Saulius Jasius, tel. + 370 5 239 1146, el. p. saulius.jasius@zum.lt) Gyvulininkystės ir gyvūnų gerovės skyriaus (vedėja Dalia Laureckaitė-Tumelienė, tel. + 370 5 239 1133, el. p. dalia.laureckaitė@zum.lt) patarėja Rasa Sirutkaitytė, tel. +370 5 239 1150, el. p. rasa.sirutkaityte@zum.lt.

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 1 lapas.

Ministras

Andrius Palionis

Rasa Sirutkaitytė, tel. 239 1150, el. p. rasa.sirutkaityte@zum.lt